

Enige leuke vondsten uit Bretagne

Tekst en foto's Ron Voskuil

Na enige jaren gedurende enkele weken in Bretagne vertoefd te hebben, krijg je steeds meer neus te krijgen voor het vinden van bijzondere en onbekende soorten schelpen. Ook heeft de zee aan deze zeer vruchtbare en mooie streek voor

de verzamelaar zo af en toe iets nieuws in petto. Onder invloed van wind, temperatuur, luchtdruk en dergelijke blijken soms ineens soorten te vinden zijn die zelfs de geoefende verzamelaar nooit wist te vinden. Dit alles maakt dit gebied

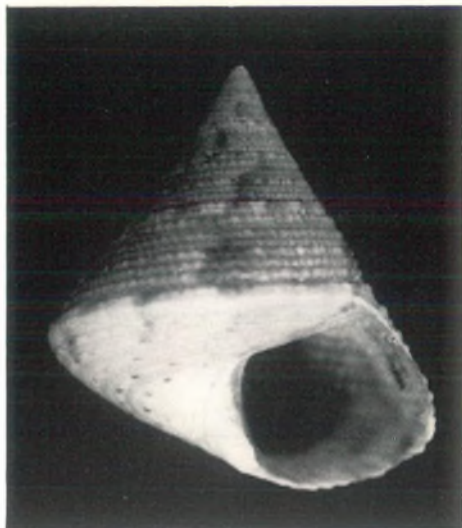
Afb. 1-a en b *Gibbula albida* (Gmelin, 1790); Penthièvre, Baie de Quiberon.

Afb. 2-a en b *Gibbula magus* (Linné, 1767); St. Jacut de la Mer.

mijns inziens uniek in Europa en zeer de moeite waard om steeds maar weer een kijkje te gaan nemen. Enige leuke en interessante vondsten uit dit gebied wil ik hier aan u voorstellen.

In de maand juni van 1987 verbleef ik een week op het bekende schiereiland Quiberon in het zuiden van Bretagne. Dit schiereiland is in malacologisch opzicht vooral leuk omdat de westzijde gevormd wordt door de zogenaamde Côte Sauvage, een „woeste kust” met grillige rotsen en beukende oceaangolven, terwijl de oostkant bestaat uit een beschutte, modderige baai, de Baie de Quiberon. Banjerend op de slikplaten aan de oostkant van het schiereiland en soorten als *Callista chione* (L., 1758), *Tapes decussata* (L., 1758) en een enkele *Turritella communis* Risso, 1826 oprapend vielen mij elke keer weer de rare hoge *Gibbula*'s op die in de modder rondkropen. Elke Bretagne-ganger zal weten dat de enige modderkruiper onder de *Gibbula*'s in Bretagne *Gibbula magus* (L., 1758) is en ik hield de exemplaren dan ook voor deze soort. Enige exemplaren verdwenen in de verzameltas en ik schonk er verder geen aandacht aan. Later, alweer thuis in Nederland, viel mij bij het schoonmaken van de schelpjes op dat ze niet in het gelukkige bezit waren van een „navel”. Omdat dit zo ongeveer het meest karakteristieke kenmerk van *Gibbula magus* is, moest dit wel een andere soort zijn. Om een lang verhaal kort te maken, na enig speurwerk van mij en diverse andere mensen bleek dit *Gibbula albida* (Gmelin, 1791) te zijn. Men vermoedt dat deze soort met oesters geïmporteerd is vanuit de Adriatische Zee, het gebied waar hij eigenlijk thuis hoort. Geen unieke vondst en ik was zeker niet de eerste die ermee aankwam maar leuk om te vinden.

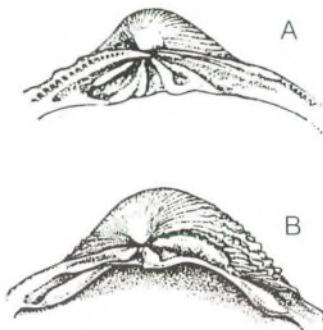
Een tweede niet alledaagse vondst komt uit de overbekende vissershaven Erquy in het noorden van Bretagne. Al rommelend tussen al het kleine materiaal op de bodem van de haven dat hier door de visserij terechtkomt en waar frequent soorten als *Gibbula tumida* (Montagu, 1803), *Timoclea ovata* (Pennant, 1777) te vinden zijn,

Afb. 3 *Calliostoma granulatum* (Born, 1778); haven van Erquy.

vroeg mijn vrouw en trouwe medezoeker mij „of dit soms iets was?”. Zelfs van een afstand van drie meter herkende ik de soort. Ze stak een *Calliostoma granulatum* (Born, 1778) omhoog, een soort die in de Middellandse zee zeer algemeen en in dit noordelijke stuk Atlantische Oceaan behoorlijk zeldzaam is. Een fraai levend exemplaar van Bretagne is dus geen alledaagse vondst en een welkome aanwinst.

De haven van Erquy geeft een goed overzicht van de verschillende soorten die voor de handel gevangen worden en hun eventuele bijvangst. Zo wordt 's winters vrij intensief op *Paphia rhomboides* (Pennant, 1777) gevestigd en samen met deze soort is dan onder andere de niet zo algemene *Clausinella fasciata* (Da Costa, 1778) te vinden. Dit jaar vond ik naast één van de boten een grote hoeveelheid *Venus verrucosus* L., 1758. Tussen al de exemplaren van deze soort waren ook enige doubletten van *Circumphalus casinus* (L., 1758) te vinden. Deze andere „Venus-schelp” is duidelijk bijvangst bij de *Venus verrucosus*. Ook dit is geen zeldzame vondst maar

Afb. 4 *Timoclea ovata* (Pennant, 1777) naar Tebble. Rechtsboven een detail van binnenzijde slot, rechtsonder ter vergelijking een detail van een kleine cardiumsoort (*Parvicardium scabrum*). Door de radiaire structuur op de schelpklepjes wordt *Timoclea ovata* op het eerste gezicht vaak aangezien voor een *Cardium*.

wel leuk om even te noemen.

Dat deze haven elke dag „verrijkt” wordt met afval van de visserij is ook goed te merken aan de aanwezigheid van aaseters als *Nassarius reticulatus* (L., 1758) en *Nassarius incrassatus* (Ström, 1768) die hier in zeer grote hoeveelheden leven. Op sommige plekken liggen de levende *Nassarius reticulatus* wel tien hoog opgesta-

peld in dit Luilekkerland.

Dit is maar een kleine greep uit al het moois dat in Bretagne te zien en te verzamelen is. Ik hoop dat het een pleidooi is voor een reisje naar dit gebied dat volgens mij de concurrentie met vele tropische en subtropische gebieden makkelijk aankan.

Afb. 5 Links: *Venus verrucosa* Linné, 1758; rechts: *Circomphalus casinus*; beide uit de haven van Erqui.